

Relationship of job satisfaction with demographic and job related factors among nurses in saveh (2010)

H. Gholamnejad*

* Instructor of Nursing, Islamic Azad University, Saveh Branch, Saveh, Iran

*Abstract

This descriptive correlative study was performed to examine the relationship of job satisfaction with demographic and job related factors in 210 nurses of Saveh hospitals, 2010. Data were analyzed using Pearson's correlation coefficients and t-test. The findings indicated that most of the nurses (79.6%) were dissatisfied with their job. Sex was negatively correlated with job satisfaction, but age and work experience were positively correlated with job satisfaction. The most important factors that negatively affect on job satisfaction were inadequate understanding of the nursing profession (mean: 1.92), the amount of salary (mean: 1.81) and disproportion between salary and nursing duties (mean: 1.79).

Keywords: Nurses, Job Satisfaction

Corresponding Address: Hanieh Gholamnejad, Unit 8, No. 10, Hashemian Ave., 3rd Neyestan, Pasdaran Ave., Tehran, Iran

Email: gholamnejad_h@yahoo.com

Tel: +98-912-1896380

Received: 11 June 2012

Accepted: 12 Nov 2012

ارتباط رضایت شغلی پرستاران شهر ساوه با عوامل جمعیتی و شغلی (۱۳۸۹)

حانیه غلام نژاد*

* مربی و عضو هیأت علمی پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی ساوه

آدرس نویسنده مسؤول: تهران، خیابان پاسداران، نیستان سوم، خیابان هاشمیان، پلاک ۱۰، واحد ۸، تلفن ۰۹۱۲۱۸۹۶۳۸۰

Email: gholamnejad_h@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۹۱/۸/۲۲

تاریخ دریافت: ۹۱/۳/۲۲

* چکیده

این مطالعه توصیفی همبستگی در سال ۱۳۸۹ به منظور تعیین ارتباط رضایت شغلی پرستاران شهر ساوه (۲۱۰ نفر) با عوامل جمعیتی و شغلی انجام شد. داده‌ها با آزمون‌های پیرسون و تی تحلیل شدند. نتایج نشان داد که اکثر پرستاران (۷۹/۶٪) از شغل خود ناراضی بودند و بین میزان رضایت شغلی با جنس رابطه منفی و با سن و سابقه کاری رابطه مثبت وجود داشت. مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار منفی بر میزان رضایت شغلی پرستاران عبارت بودند از: شناخت ناکافی مردم از حرفه پرستاری (با میانگین ۱/۹۲)، مقدار حقوق دریافتی (با میانگین ۱/۸۱) و عدم تناسب حقوق با مسؤلیت (با میانگین ۱/۷۹).

کلیدواژه‌ها: پرستاران، رضایت شغلی

* مقدمه:

رضایت شغلی، میزان نگرش مثبت یک کارمند نسبت به شغل خود یا ابعاد خاص آن است.^(۱) بیش‌ترین میزان رضایت شغلی به ترتیب در کشور آمریکا (۴۱ درصد)، اسکاتلند (۳۸ درصد)، انگلستان (۳۶ درصد)، کانادا (۳۳ درصد) و آلمان (۱۷ درصد) گزارش شده است.^(۲) با توجه به نقش کلیدی پرستاران در ارایه مراقبت از بیماران، رضایت شغلی در پرستاری اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند؛ به طوری که بر روی سلامتی بیماران، کیفیت ارایه مراقبت، میزان ترک خدمت پرستاران و همچنین میزان خلاقیت و عملکرد مثبت آن‌ها تأثیر می‌گذارد. رضایت شغلی پایین به طور مکرر دلیل اولیه ترک زود هنگام شغل پرستاری ذکر شده است. علل عمده رضایت‌مندی شغلی در پرستاری عبارتند از: استقلال عمل، امکان پیشرفت، ارتباط خوب با همکاران، تشویق و پاداش. مهم‌ترین علل ناراضی‌ت شغلی شامل محیط کار غیرحمایتی و بار کاری زیاد است.^(۳-۵) لذا مطالعه حاضر با

هدف تعیین ارتباط رضایت شغلی پرستاران شهر ساوه با عوامل جمعیتی و شغلی انجام شد.

* مواد و روش‌ها:

این مطالعه توصیفی همبستگی بر روی ۲۱۰ نفر از پرستاران شهر ساوه انجام شد که به صورت سرشماری انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از یک پرسش‌نامه ۳ قسمتی شامل اطلاعات جمعیتی، اطلاعات شغلی و پرسش‌نامه استاندارد رضایت شغلی هرزبرگ استفاده شد. این پرسش‌نامه از ۳۰ عبارت در ۸ حیطه تشکیل شده است: شرایط محل کار (۴ گویه)، ارتباط با همکاران و سایر افراد گروه پزشکی (۳ گویه)، حقوق و مزایا (۲ گویه)، موقعیت شغلی (۸ گویه)، ترفیع (۲ گویه)، نظارت و سرپرستی (۴ گویه)، وجهه اجتماعی حرفه پرستاری (۴ گویه) و ارتباط زندگی و کار (۳ گویه). هر گویه با مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت امتیازبندی شده است: نمره

عوامل تأثیرگذار منفی بر میزان رضایت شغلی پرستاران عبارت بودند از: شناخت ناکافی مردم از حرفه پرستاری (با میانگین $1/92 \pm 0/96$)، مقدار حقوق دریافتی (با میانگین $1/81 \pm 0/96$) و عدم تناسب حقوق با مسؤولیت (با میانگین $1/79 \pm 0/91$)، ارتباط معنی داری بین میزان رضایت شغلی با وضعیت استخدامی وجود نداشت ($t=0$)، ولی بین میزان رضایت شغلی با سابقه کاری رابطه مثبتی ($t=+0/1$) به دست آمد، یعنی با افزایش سابقه کاری میزان رضایت شغلی هم افزایش می‌یافت ($P=0/01$).

* بحث و نتیجه‌گیری:

این مطالعه نشان داد که مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار مثبت بر میزان رضایت شغلی پرستاران شامل ارتباط خوب با همکاران، امکان گفتگو درباره مسایل و مشکلات و رفتار یکسان سرپرستار با کارکنان بود. در یک مطالعه مشابه هم سه عامل اصلی افزایش‌دهنده رضایت شغلی شامل ارتباط خوب با همکاران، استقلال عمل و پاداش و حقوق بود.^(۶) ارتباط خوب با همکاران نشان‌دهنده محیط مناسب از نظر ارتباط، مشورت و مساعدت شغلی است. امکان گفتگو در مورد مسایل و مشکلات با سرپرستار که دومین عامل تأثیرگذار مثبت بر میزان رضایت شغلی بود در هیچ کدام از مطالعه‌های قبلی جزء علل اصلی ذکر نشده است. ولی به طور کلی، کارکنان زمانی جهت دستیابی به اهداف سازمان فعالیت خواهند کرد که به شخصیت و فردیت آنان توجه شود و امکان بیان نظرات و دیدگاه‌ها در مورد مسایل برای آن‌ها وجود داشته باشد. سومین عامل تأثیرگذار مثبت بر میزان رضایت شغلی پرستاران در مطالعه حاضر رفتار یکسان سرپرستار با کارکنان بود که با نتایج چند مطالعه مطابقت داشت.^(۷) رضایت از رفتار مافوق باعث افزایش انگیزه کاری کارکنان می‌شود و تعهد آن‌ها را به سازمان بیشتر می‌کند.

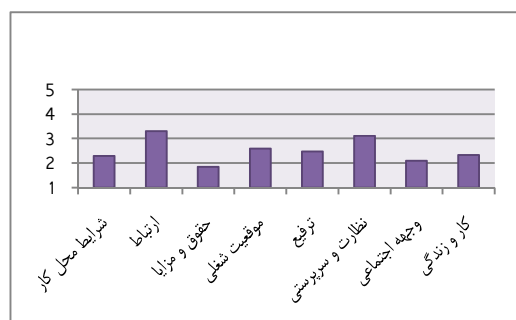
در این مطالعه بین سن و میزان رضایت شغلی رابطه مثبت وجود داشت. شاید بتوان گفت افراد جوان کم سابقه‌تر

$=1$ کاملاً ناراضی، $=2$ ناراضی، $=3$ فرقی نمی‌کند، $=4$ راضی، $=5$ کاملاً راضی. امتیاز ۳ به مفهوم رضایت متوسط در نظر گرفته شد. برای تعیین اعتبار علمی پرسش‌نامه از روش تعیین اعتبار محتوا و برای تعیین پایایی آن از روش تعیین همبستگی درونی استفاده شد که آلفای کرونباخ ۸۳ درصد به دست آمد. داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS ۱۶ و آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و تی تحلیل شدند.

* یافته‌ها:

از ۲۱۰ نفر پرستار مورد مطالعه ۸۵ نفر (۴۸ درصد) در گروه سنی ۲۵ تا ۳۰ سال قرار داشتند و از لحاظ جنسیت نیز ۱۴۵ نفر (۸۲ درصد) زن بودند. از نظر وضعیت تأهل ۱۳۰ نفر (۷۳/۵ درصد) متأهل بودند. از نظر وضعیت شغلی، اکثر نمونه‌ها یعنی ۵۸ نفر (۳۲/۷ درصد) سابقه کاری بین ۱ تا ۵ سال داشتند و بیش‌تر آن‌ها (۹۳ نفر، ۵۲/۵ درصد) استخدام رسمی - پیمانی بودند. بیش‌ترین میزان رضایت پرستاران در زمینه ارتباط با همکاران بود (نمودار شماره ۱).

نمودار ۱- میانگین رضایت پرستاران مورد مطالعه در زمینه‌های مختلف

مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار مثبت بر میزان رضایت شغلی پرستاران عبارت بودند از: ارتباط خوب با همکاران (با میانگین $3/67 \pm 0/89$)، امکان گفتگو در باره مسایل و مشکلات (با میانگین $3/44 \pm 1/12$) و رفتار یکسان سرپرستار با کارکنان (با میانگین $3/43 \pm 1/14$). مهم‌ترین

5. Coomber B, Barriball KL. Impact of job satisfaction components on intent to leave and turnover for hospital-based nurses: A review of the research literature. *Int J Nurs Stud* 2007 Feb; 44 (2): 297-314
6. Hoppel B, Martin T, Pinikahana J. Burnout and job satisfaction: A comparative study of psychiatric nurses from forensic and mainstream mental health service. *Int J Ment Health Nurs* 2003 Mar; 12 (1): 39-47
7. Ho WH, Chang CS, Shin YL, Liang RD. Effects of job rotation and role stress among nurses on job satisfaction and organizational commitment. *BMC Health Serv Res* 2009 Jan 12; 9: 8

هستند و افراد کم سابقه و تازه کار ایده‌آل‌هایی برای خود دارند که با محیط پُرمشغله بیمارستان‌های امروزی همخوانی ندارد؛ از این رو از شغل خود ناراضی هستند. ولی به مرور زمان با پیدا کردن نگاه واقع بینانه به شغل خود یا احتمالاً عادت کردن به شرایط، لذت بیشتری از شغل خود می‌برند.

در مطالعه حاضر بین میزان رضایت شغلی و جنسیت رابطه منفی وجود داشت. چون اکثر واحدهای مورد پژوهش را زنان تشکیل می‌دادند، می‌توان نتیجه گرفت که میزان رضایت شغلی زنان پایین‌تر از مردان است. احتمالاً رابطه رضایت شغلی و جنسیت تحت تأثیر تفاوت‌های فرهنگی و شرایط جوامع مورد مطالعه است مانند سرپرست خانوار بودن، داشتن زندگی مستقل و انتظاران زنان از شغل خود. از آنجا که هدف نهایی همه سیستم‌های بهداشتی کمک به بهبودی سریع و کامل بیماران از طریق ارایه مراقبت با کیفیت بالاست و این هدف جز با افزایش رضایت شغلی پرستاران به دست نمی‌آید، بنابراین اقدام لازم برای شناخت عوامل مؤثر در افزایش رضایت شغلی پرستاران بسیار مهم است.

* مراجع:

1. Suzuki E, Itomine I, Kanoya Y, et al. Factors affecting rapid turnover of novice nurses in university hospitals. *J Occup Health* 2006 Jan; 48 (1): 49-61
2. Papp I, Markkanen M, von Bonsdorff M. Clinical environment as a learning environment: Student nurses' perceptions concerning clinical learning experiences. *Nurse Educ Today* 2003 May; 23 (4): 262-8
3. Mirzabeygi A, Salemi S, Sanjari M, et al. Nurses job satisfaction. *Hayat* 2009; 15 (1): 49-59 [In Persian]
4. Finn CP. Autonomy: an important component for nurses' job satisfaction. *Int J Nurs Stud* 2001 Jun; 38 (3): 349-57